

Kirkeligt Bemannede i Odense.

M. 9. Morgen 16. Okt. fortsatte „Kirkeligt Samfund“'s Bemannede med en Forhandling om: „Lys- og Syngeviserne ved Menighedsliedene i de faaaltid grundtvigske Kredse.“

Pastor Morten Larsen, som stulde have indledt denne Forhandling, havde sendt Afbud, og i hans Sted talte da Pastor Rud fra Odense. Pastor Rud begyndte med at sammenligne Grundtvigianismen med Gufet, som var bygget paa Klippen, og her ud fra gennemgik Taleren ganske kort de historiske Begivenheder i de sidste to Mennefsalder og vilde, hvorledes Grundtvigianismen stadig havde fundet hævede sig og havde bevaret sit Særpreg som den glade Kristendom. Ogsaa for Vibekefirkens Storme stod Gufet paa Klippen uroffret, mens man i andre Kredse blev stærkt rystet. — Om der er en lys Fremtid for de grundtvigske Kredse, herud paa, om de endnu har et kald — om de endnu har noget, som den danske Menighed har Brug for. Det ser ud til, at der nu skal indføres et Surrogat for Kristendom, som bestaar i en Slaags mystisk Unitarisme. Men den grundtvigske Retning vil sikkert i Fremtiden søge i Fortiden laade høre et Kirkens Gennemsigt. Gid de grundtvigske Kredse hertil maa blive myndiggjort af Landen.

Om Syngeviserne hos os er der jo en Del at sige. Der er sagt om os, at „de grundtvigske Prædiker er saa menneskelige.“ Sagen er vel den, at vi er for smaa Mennefs. Vi har savnet Tro paa de Gøder og Værdier, vi har faaet. Vi har tillige savnet Offenbaring, og trods al Frigjortfølelse er der megen Dogmatisme hos os; Tingene skal ogsaa ses paa den patenterede Maade. Den grundtvigske Retning har derfor i den sidste Tid mest forplantet sig gennem Opdragelse. Lad andre kun laade den grundtvigske Opdragelse; den har dog baaret sine Frugter.

I den følgende Forhandling kom først Professor Hennings med et langt Indlæg. Professor Hennings forordrede til, at man skulde glæde sig over det, man kunde finde hos de andre Retninger, i Stedet for at kritisere det. Vi maa se os om. Endvidere maa vi ikke være saa angst for Organisation; thi naar Givet er kraftigt, er Organisation kun til Gavn.

Pastor Welding opfordrede til at ryste Mageligheden af og advarede desuden imod Kirkepolitikens adskillige Forslag.

En Mængde Talere havde dernæst Ordet. Vi nævner: Føllestingsmand Johs. Fog-Petersen, Pastor Naas, fhv. Føllestingsmand Stensballe, der ligeledes advarede mod Kirkepolitikken og hævdede, at det missionerende var det vigtigste. Endvidere Provst Nielsen, Brande, Pastor Nielsen, Grinderslev, og Gaardejer Christianen, Holmsland, som mente, at der burde foretages et stort missionerende Fremstød, og et Fond burde dannes hertil.

Fond Dahl-Naasussen-Sobro, vilde have den kristelige Kampagne mere frem inden for Grundtvigianismen. — Endvidere talte Pastor Kristrup, Pastor Puns, Pastor Blesing, Kandidat Spur, Pastor Grefl, Lærer Appel og Forstander Bredsdorff m. fl. Pastor Rud sluttede.

Føllestingsmand Jensen-Søndrup varetog Dirigentskabet. M. 2 forfattedes Repræsentationskassen fra Dagen forud. Man havde endnu ikke faaet talt rigtig om den fremtidige Arbejdsplan.

M. 3 fandt Slutningsmødet Sted. Her talte først Pastor Cnevold-Lerkeisen, Herning, ud fra Hølbredelsen af den nye ved Fettesda Dam i Jøh. 5. Taleren belysede særlig ved Gudsforsholdets Gøve til at genveje det falde Mod. Med en Række Eksempler belyste Taleren dette og anvendte det til sidst paa den grundtvigske Retning, der havde set en Del Modfaldenhed over de smaa Resultater. Dernæst talte Provst Wintner, og Pastor Welding sluttede med et Par sammenfattende Ord om Bemannede. Det store Møde sluttede med Bøn og Sang.

Bed Slutningsmødet blev Resultatet af Væstreskolealagene til „Kirkeligt Samfund af 1898“ bekendtgjort. Det ser saaledes ud: For-

mand blev Højskoleforstander Jacob Appel. De øvrige Væstreskolebeslemmer blev valgt i følgende Orden: Pastor Agel Rosendal, Frimenighedspræst Morten Larsen, Direktør Jensen-Sønderup, Højskoleforstander Monrad, Rasmus Gotfred Beck, Fru Grefl, Fru Sigrid Rasmussen, Pastor M. King, Pastor Welding, Direktør Fr. Larsen, Provst Chr. Wintner, Pastor Krings, Pastor Rud og Pastor Tolberlund-Hansen.

K. F. U. S. S. Byggefondsbest.

Det var ikke vanskeligt i Gaar skriver „Ar. Dgbl.“ af 17. Okt., ved første Gennemgang at se, at K. F. U. S. S. Byggefondsbest i Konkordancen var ubemærket, og Førelserangementet medlyst. Unge Damer i hvidt med brede, røde Silkebaand fungerede som Ordensmarskalk, de smukke Voder tog sig glimrende ud som Ensemble betraget, rent bortset fra de tiltrækkende Genstande, de var udstyret med. En Glasmontre i Salens Midte prangede Grosferer J. Luus's Gave, et personligt Damendyr, og tiltrak sig fortjent Opmærksomhed; en Frugt- og Vidtblift fremviste alle Nærhedens Tilfælde for Smagen, og ved Siden af denne fruede en Blomsterbutik med alle Citraarers isjævneste Farver. Væstreskolealagene lagde man særlig Mærke til Mariaforbundets Samling af smukke Gaardarbejder, de Malerier, der skulde bortskaffes, m. m. m.

Præcis M. 2 aabnede Professorinden Ulbricht Føsten, efter at Forfæmningen havde sunget en Salme. Professorinden bød Forfæmningen velkommen og udtalte sin Tak til Gud for alt, hvad han havde givet K. F. U. S. S., endog langt ud over deres Forhaabninger, og tillige en Tak til Mennefs, først og fremmest til Ders Majestæter Kongen og Dronningen, som desværre var bleven forhindret i at være til Stede; men dernæst ogsaa til alle de indbudte, der alle paa en eller anden Maade havde været med til at arbejde for K. F. U. S. S. i de to Maaned, at søre unge Kvinder til Tro paa Gud ved Jesus Kristus, at værne dem, der intet hjem har, og at uddanne de unge til det, som deres fremtidige hjem kræver af dem.

Derefter var der i den lille Sal en koncert under Medvirning af nogle af vore første Kræfter paa Musikfens og Sanges Omraade. Senere paa Eftermiddagen forevistes Væstreskolealagene under Deklamation af fhv. Stuepiller Jernadornff, og om Aftenen talte Pastor Skovgaard-Petersen over Emnet:

Der er ingen Vej udenom Kristendommen.

Man drømmer om en ny Tid, naar Freden kommer. I alle Samfundsklasser, i alle Lande drømmer man og venter sig store Ting. „Alle Nydannelser bør fra nu af tage Sigte paa Mennefshehedens Luring og Linding.“ skrev Maximilian Gorden, og det er godt og rigtig sagt; men det naas ikke udenom Kristendommen. Uden den vil alle Nydannelser vise sig at være et Bedrag, der kun bringer et nyt Naos. Den moderne Treentighed, som Mennefs tror paa, hedder: Politisk Frihed, højere Lov og mere Oplysning; men løsestret fra Kristendommen vil disse tre intet godt kunne gøre. Intet Land i Verden har vel ofret mere paa Folkeoplysning end de forenede Stater, men Statistikkens viser, at Forbrødelserne der er øget med 400 Procent, og at Amerika har flere Sædelighedsforbrødelser end hele Europa tilsammen, Rusland medregnet. Grunden er, at Oplysningen gaar uden om Kristendommen. De amerikanske Stoler er religionsløse. Noget lignende viser sig i Indien. De religionsløse Regerings-skolers Elever nder procentvis et langt større Kontingent til Forbryderverdenen end de ganske uoplyste, for ikke at tale om Missions-skolerne.

Derfor gælder det nu om at faa Kristendommen ind i Følsten. Derfor skal der stiftes gode Skoler og Kammer for Virksomheder som K. F. U. S. S. Kammerne gæder det ganske vist ikke, men de skal til. Hvad der kræves, er det Offer, der tales om i Rom. 12, 1. Dette er ganske vist ikke let. Men det er levende Kristen-

dom. Ved Guds Naade skal K. F. U. S. S. Bygning fylde af saadanne Kristne, der vil stride Striden, ikke fuldkomne eller syndfrie, men stridende for at ofre sig til Gud hver Dag, saa at der ud fra K. F. U. S. S. kan lyde en klar Forkyndelse om, at der er ingen Vej uden om Kristendommen.

Under Taleren var der antagelig henimod 2000 Mennefs til Stede.

Danmark

Dødsfald. Grevinde Ellen Moltke, f. Holstein, er efter nogen Tids Dødsfald paa Dr. Brunichs Klinik pludselig afgaaet ved Døden af Lungebetændelse. Grevinde Moltke, der var en Datter af Lensgreve Holstein-Holsteinborg, blev 1906 gift med Greve Eiler Moltke til Vasnæs, en Søn af den tidligere Landstingsmand Greve Moltke, Lystrup. Afvøde der blev 33 Aar gl., efterlader sig 2 Sønner.

Store Oversvømmelser ved Ringkøbing Fjord. Som Folge af Guld- og Sølvets Uilstrækkelse ligger for Tiden vældige Strækninger af dyrt Eng og Mark omkring Ringkøbing Fjord i disse Dage (17. Okt.) under blankt Vand. Kornet staar i Vand, og mange Rodfrugtmarker er isf. „Ming. N. N.“ forfæmte i den store St. Og hvad værre er, det halvsalte Jordvand vil for lange Tider forringe den oversvømmede Jords Værdi.

En Gaard stiger i Pris fra 60,000 til 275,000 Kr. Proprietær Banggaard har isf. „Mab. Vestf.“ solgt Skelgaarden ved Agersted til et Konfortium af Risteforspøttere i Frederikshavn for 275,000 Kr. Aeralet er 190 Tdr. 25. For en halv Snes Aar siden kostede Gaarden 60,000 Kr.

Den spanske Syge græsferer nu (17. Okt.) isf. „Hern. Dgbl.“ voldsomt i Herning. I mange Hjem ligger omtrindt hele Familien til Sengs af Sygdommen, der heldigvis overalt synes at forløbe temmelig mildt. I flere Forretninger i Byen kniber det med at holde Virksomheden i Gang paa Grund af den „spanske“ Angreb paa Personalet.

Med amerikansk Fart. Godanværets nye Bygning i Køge, der skal indeholde 6 store 3-Værelses Lejligheder til Bærets Arbejdere, vil isf. „Nytt. Blad.“ blive rejst 18. Okt. — 14 Dage efter, at det første Spadestik er gjort.

Det blaa Kors i Thisted Amt. I Thisted Amt har „Det blaa Kors“ 30 Afdelinger med ca. 2500 Medlemmer ialt. For de 26 af disse Afdelinger vil der i dette Citraar blive holdt Møder ved fremmede Talere ved Arbejdernes Foranstaltning, skriver „Th. Amtsav.“ Der er Liv og Bevægelse i Afskoldningen i Thy.

En Dam fuld af Cykler. Noget Arbejdsmand fandt forleden en Mængde Cykler i en Dam ved Søngaardsholm uden for Aalborg. Der var isf. „Mab. Vestf.“ bragt 12 opstillede Cykler til Politistationen — selvfølgelig plundret for Gummi, Sædler og andet. Da Dammen er død, kan der maaske findes mere endnu.

Hvad Bornholm kan afgive til det øvrige Land. Den rige Høst af Rug og Hvede sætter os i Stand til, skriver „Bornh. Tid.“, at afgive et betydeligt Mængder til den øvrige Del af Landet.

Den første Hvedeladning, ca. 1,300 Tønder er affjæbet i disse Dage, men da Hvedehøsten herovre kan anslaaes til 40,000 Tdr., og da vi selv kun bruger ca. 15,000 Tdr. i Lybøst af et Aar, vil der blive overført adskillige Ladninger endnu. Rughøsten anslaaes til ca. 50,000 Tønder. Bornholms aarlige Forbrug med den nuværende Rationering er ca. 35,000 Tdr.

Tre Afsgrøder paa et Stykke Jord. Murer Karl Jørgensen-Eberup, har isf. „Thys Tid.“ i Sommer faaet 3 Afsgrøder af et Stykke Jord. Tidlig paa Foraaret blev der lagt Dvergartorler. Efter at de var taget op, blev der lagt Magnum Bonnum Kartofler, og da denne Vol-

var færdig, blev der plantet Grønkaal, der har givet en god og kraftig Plante.

Dødsfald. Forleden døde i Kolbing en af Egnens ansete Værd, tidligere Gaardejer og Hæsehandler i Hjarup Rasmus L. Schmidt, 74 Aar gl.

Jørgen Eriksson, Aarhus, er død af spanske Syge i Forbindelse med Lungebetændelse, knap 40 Aar gl.

Afvøde var isf. „Hors. Blad.“ en fremragende Elektroingeniør, som har anlagt mange Elektricitætsværker i Jylland.

Adjunkt ved Helsingør Katedralskole Magister i Astronomi H. E. Lau er afgaaet ved Døden paa Usherød Sygehus som Folge af spansk Syge. Den afvøde, der havde Universitetets Guldmedalje for en astronomisk Afhandling, blev 39 Aar gl.

Den unge, dygtige Ingeniør Laurd Bartels, en Søn af Apoteker V. i Slagelse, er afgaaet ved Døden af Influenza i Forbindelse med Lungebetændelse, kun 33 Aar gl.

Ejeren af Asminderød Kro, Knud Jensen, er død af de samme Sygdomme, 31 Aar gl.

Den 22aarige Lærer ved Haderslevsgades Skole, Tage Lange, Søn af Lærer Langevig, Vedskole, er død paa Visebjergs Hospital af spansk Syge.

Lage Groth i Frederiksberg blev forleden Aften faldt til. Thorup i Sygehuset. Paa Vejen der faldt han isf. „Frederiks. Amtstid.“ Død sammen i Vognen, antagelig ramt af et Hjerteslag. Lage Østerby blev straks tilkaldt, men der var intet at udrette. Groth blev 45 Aar gl. og efterlader sig Hustru og syv Børn, hvoraf kun et var konfirmeret.

Hotelejer Chr. Sørensen, Sotel „Langeland“, er afgaaet ved Døden paa Svendborg Sygehus, 45 Aar gl. Afvøde var bl. a. Formand for Foreningen af Hotelværdere i Thys Stift.

Guldbryllop. Indremissioner Th. Andersen og Hustru, Lunderflov, fejrer den 30. Oktober deres Guldbryllop. *)

Afvøde Veteran. En af de faa tilbageværende Veteraner fra Krigen 1848-50. Anders Hansen, som i 40 Aar var Portner paa Høllrup Maskinfabrik, er afgaaet ved Døden, 94 Aar gl. Han deltog i sin Tid i Slagene ved Fredericia og Næst.

50 Aar. Sognepræst Vilh. Skold. Sognepræst ved Brorsons Kirke i København Vilh. Skold fylder i Dag 50 Aar, skriver „Ar. Dgbl.“ af 7. Okt. Pastor Skold er Medlem af Væstreskolen for „Kirkelig Forening for indre Mission i Danmark“ og af Væstreskolen for „Kirkelig Forening for indre Mission i København“, Formand for „Kirkelig Dagblad“'s Væstreskole, Rættormand for Væstreskolen, Formand for Væstreskolen, „Gudhaab“ og for Menighedsforbundet af 1898 m. m. Der er saaledes, foruden Menigheds paa Rørdrebo og mangfoldige i Indre-Missions Samfund over hele Landet, en Mængde store Virksomheder, der hisser og hysker den utrættelige og frimodige Ordets Forhøder og haaber paa at hans store Arbejdsvillighed og Arbejdsøve maa bæres endnu i mange Aar til Gavn for Guds Rige baade i By og paa Land.

Der er Grund til i Dag at minde, at Pastor Skold i en Grad, som ikke er helt almindelig, har været vist og ubevægelig overfor Tidsstrømmingerne og holdt uroffrig fast ved den Værdomsform, om hvis Sandhed han fra først af blev overbevist uden paa noget Kunst at give Nø. Denne Trofasthed har haft sin Værd gennem de Frugter, hans Virksomhed har baaret og fremdeles bærer.

Pastor Skold hører ikke til dem, der sætter Pris paa Mennefs Nø. Ellers vilde der være Grund til at fremhæve meget mere end de oven-

for anførte saa Træk. Men af de mange Tanker, der i Dag strømmer Brorsons Kirkens Præst i Møde, vil sikkert de fleste ogsaa snarere forme sig som Tak end som Nø, og de bedste vil antage Form af en Tak, der gaar højere op end til Mennefs Nø.

Der gaar en Renæssance-Bevægelse over de fjællandske Provins-Byer, skriver „Ringt. Blad.“ i Anledning af Aalborgs Skibsværfts Indvielse. Holder den, hvad den lover, betyder det en Fremdrift, som man ikke har set Nogen til siden Jernbanerne kom. Solbæk har været taget en stor Havnudvidelse. Røder har faaet Træskibsværft og har store Havnplaner, Køge faar Værfter og udvider sin Havn, Næstved vasker mellem Banen og udvidet Skibsskib o. s. v. Og Aalborg har spillet sin store Trumf ud: Skibsværftet.

En Nø til 1900 Kr. Ja, det lyder næsten utroligt, men er dog sandt; paa Randers Marked, der forleden 12. Okt. var større end sædvanlig, folgte isf. „Mab. St.“ Kreaturhandler Alfred Kof en Northornske for 1894 Kr. 40 P. Kof vejede ganske vist ogsaa 1480 Pund, men alligevel. En anden Mand solgtes 2200 Kr. for en Nø. Om han fik den solgt til den Pris vides ikke.

Landmandsbanken køber Hørs-holm Sparekasse. Hørs-holm Sparekasse har vedtaget at overdrage Sparekassen til Landmandsbanken for en Sum af 150,000 Kroner.

Diamantbryllop kunde fejres af Hans Christensen og Hustru, fhv. Distriktsjerdemoder i Vejre.

Der er Fart paa. — Nøbt tre Gaarde paa een Dag. Proprietær Jørgensen, Smalbygaard, m. fl. har isf. „Mab. Amtstid.“ forleden købt „Stubdrupgaard“ ved Brønderslev for 220,000 Kr., „Vylkes-hed“ i Hallund for 80,000 Kr. og „Starnvad“ i Hallund for 55,000 Kr.

Flittig Skolegang af fire Søstende. Forrige Søndag konfirmeredes i Klosterkirken i Horsens Karen Johanne Petersen, St. Helenevej (tidligere Stenbjerg Mølle), der fl. hvide helt affjæbet efter Fredsslutningen. Det Arbejde, som den har udført i det sidste Aar har været til overordentlig stor Nytte, — uden dens Virksomhed vilde tusinder af Gæbruffer og titusinder af Hjem have fundet det umuligt at faa de skul, som er saa nødvendige baade for Industrien og i Hjemmene.

Gave til Nødby Kommune. I Nødby Byraads Møde forelaa forleden Aften et Tilbud fra Gudssejer Mosegaard Kjeldsen og Hustru paa Vids om at stænke Kommunen 25 Tdr. Ld. til et Parkanlæg og 25,000 Kr. til dens Vedligeholdelse. Aeralet er smukt beliggende ved Nødby Havn og menes velegnet til Væplantning.

Kreaturmarkederne. Rolding Eftersportmarked var den 8. Okt. tilført ca. 1000 Kreaturer. Til Østreg gik ca. 70, til Østland 180, til Sverige og Norge 180, til København 320, til forskellige udenlandske Pladser 140, til Hjemmebrug og Vinterforbrug 70 og til konjeres ca. 30.

Handelen var lidt livligere.

Lutherfirkens Indvielse Under 15. Oktober har Kongen bemyndiget Viskoppen over Sjællands Stift til at foretage den højtidelige Indvielse af Lutherfirkens som Sognekirke for Nøienvangets Sogn i Nøbenhavn Torsdag d. 31. Okt. eller en af de følgende Søndage.

En Mindesten paa Forstander S. H. Sallings Grav. Forleden Dag affjæredes en Mindesten paa afd. Forstander for Nibe Møllekirke S. H. Sallings Grav paa Nibe Kirkegaard. Efter Familjens Nøise fandt Begivenheden Sted i Stilhed.

Mindestenen, en bornholmsk Granitsten, bærer følgende Indskrift: „S. H. Salling, f. 28. Juli 1841, død 2. Jan. 1918. Kom ihu, hvad en Levetid er.“ Venner o Elever rejste denne Sten.“

Mælkemangel i Aalborg. Aalborg, 10. Oktober. Mælkemangel i Aalborg har i den sidste Tid været meget følelig, og Husmødrene møder hver Morgen op i stort Antal foran Mælkedistributøren for at forlange sig mere Mælk for Dagen; men mange faar intet. Der mangler daglig ca. 4000 Pund Mælk. Det siges, at Landboerne er utilfredse med, at Mejerierne i Aalborg er sammenflettet, og mener, at de tjener for godt. Mejerierne vil nu overveje, hvad der kan gøres for at afhjælpe Mælkensden.

Kul Kontrollen.

U. S. Fuel Administration anmoder os om at meddele Væstreskolen, at Kulhandlernes vedkommende ikke har Lov til at forlange mere for Kul end den af Regeringen fastsatte Pris. Hvis nogen mener, at han har maattet betale for høj Pris for Kul, bedes han henvende sig til den lokale Fuel Administration, der vil tage sig af Sagen.

Kulminearbejderne har nylig faaet deres Lønninger forhøjet, og Prisen paa Kul vil derfor blive lidt højere end før, men Kulhandlernes er forbudt at forhøje Prisen med mere end netop det Extrabeløb, som er blevet udbetalt til Arbejderne.

Kul da Freden er i Sigte vil U. S. Fuel Administration gradvis indskrænke sin Virksomhed, der vil blive helt affjæbet efter Fredsslutningen. Det Arbejde, som den har udført i det sidste Aar har været til overordentlig stor Nytte, — uden dens Virksomhed vilde tusinder af Gæbruffer og titusinder af Hjem have fundet det umuligt at faa de skul, som er saa nødvendige baade for Industrien og i Hjemmene.

Priserne paa Jødevarer.

U. S. Bureau of Labor Statistics har nylig udfærdiget en Rapport angaaende de nuværende Priser paa Jødevarer, sammenlignet med de Priser, vi betalte, da Krigen udbrod. Rapporten viser, at i Gennemsnit er alle Jødevarer steget 75 Procent, og ingen er steget mindre end 54 Procent. De værste Prissigtninger fremviser Cornmeal med 119, Jødt 115, Fløsk 108 og Hvedemel 103 Procent.

Priserne for Oktober 1918 er 2 Procent højere end for September og 16 Procent højere end de var i Oktober 1917.

Carl Hansen: Fra Prærien. Efterladte og spredte Arbejder, udgivet med en biografisk Skildring af I. Christian Bay. I Efteraaret 1916 bebudedes der udkommen hos dansk Boghandel, Cedar Falls, Ia., en ny Bog af Carl Hansen. Som bekendt afgik Forfatteren ved Døden, for han fik Arbejdet helt fuldført. Dette var dog saa vidt fremskredet, at Bibliotekar I. Chr. Bay har kunnet foretage det nødvendige med Hensyn til at faa Bogen færdig til Trykken. Desuden har Hr. Bay forsynet Bogen med en Indledning; Carl Hansens Levnet og Gerning. Og fra Carl Hansens egen Haand foreligger der: Selvbiografisk Brudstykke. Skønt Udgivelsen af denne Bog af ovennævnte Grund er bleven forsinket et Par Aar, vil Carl Hansens mange Venner sikkert modtage den med glad Forventning. Foruden det oven for nævnte indeholder Bogen et Par længere Fortællinger, en Komædie, nogle Smaastykker samt endelige fem Digte. Pris, indbunden, \$1.25 portofrit. Faas hos Danish Luth. Publ. House, Blair, Nebr.